

PAK PRZYGOTOWAŁA KOLEJNE SPOTKANIE Z POLSKIMI DELEGATAMI DO ESA

Podczas spotkania delegaci przekazali informacje o zagadnieniach omawianych na posiedzeniach rad programowych i komitetów ESA, które odbyły się w drugim półroczu 2018 r., kładąc szczególny nacisk na możliwości w zakresie włączenia polskich podmiotów do konkretnych projektów i udziału w kolejnych konkursach ogłaszanych przez tę organizację. W wydarzeniu wzięło udział ponad 50 reprezentantów przedsiębiorstw, uczelni i instytutów naukowo-badawczych krajowego sektora kosmicznego.

Celem spotkania, zorganizowanego 10 grudnia 2018 r. w Warszawie przez Departament Strategii i Współpracy Międzynarodowej PAK, było zaprezentowanie przedstawicielom polskiego sektora kosmicznego prac nad najważniejszymi projektami ESA realizowanymi w ramach programów obowiązkowych oraz opcjonalnych, w których Polska na ostatniej Radzie Ministerialnej ESA, w grudniu 2016 r., zadeklarowała udział poprzez opłacenie składki. Wiedza o statusie realizacji misji i programów kosmicznych ESA pozwala krajowym podmiotom skuteczniej planować działania związane z przedsięwzięciami ESA, co może zwiększyć ich szanse w europejskich konkursach, a tym samym przyczynić się do efektywniejszego zwrotu składki wpłacanej przez Polskę.

Otwarcia spotkania dokonał pan Robert Nowicki – Zastępca Dyrektora Departamentu Innowacji w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii i jednocześnie Przewodniczący Polskiej Delegacji do ESA, który podkreślił, że bieżący rok był dla polskiego sektora kosmicznego bardzo udany, a liczne przedsięwzięcia zrealizowane w 2018 r. potwierdzają, że polskie innowacyjne rozwiązania i technologie kosmiczne zaczynają być doceniane w Europie i na świecie. Dyrektor Nowicki poinformował także, iż od nowego roku w budżecie resortów zaangażowanych w politykę kosmiczną w Polsce, w tym MPiT oraz MNiSW, znajdą się dodatkowe środki na aktualnie subskrybowane przez nasz kraj programy opcjonalne ESA, w tym na jeden z najważniejszych programów – GSTP, który wspiera rozwój technologii generycznych. Podkreślił również, że polskie preferencje odnośnie przyszłych programów ESA wpisują się w cztery, najważniejsze filary tej agencji, tj.: science and exploration, space safety, applications, space transportation and operations.

W dalszej części spotkania delegaci do ESA przedstawili prezentacje dotyczące poszczególnych rad programowych i komitetów organizacji oraz odpowiadali na pytania zgromadzonych gości. Pani Beata Mikołajek-Zielińska z Polskiej Agencji Kosmicznej przedstawiła najważniejsze informacje z posiedzeń rady programowej ESA PB EO (Programme Board Earth Observation) oraz komitetu SPC (Science Programme Committee). Wspomniała m.in. o planach ESA dotyczących kilku misji w zakresie obserwacji Ziemi takich jak platformy satelitarne Daedalus oraz G-Class H2O, a także satelita wspomagający dla konstelacji Sentinel – Stereoid. Poinformowała również o trwających rozmowach między ESA i Chinami na temat współpracy naukowej w ramach misji e-XTP, w której zamierza także uczestniczyć CAMK. Wskazała także inne misje naukowe, którymi interesują się polskie instytuty naukowe, jak na przykład misja F, do której zgłoszono ponad 20 propozycji. Wśród nich jest 7

propozycji z udziałem polskich podmiotów, głównie CBK PAN oraz CAMK. Ponadto pani Jolanta Orlińska z PAK, ekspert do rady programowej PB EO, przekazała najnowsze informacje o najważniejszych założeniach nowego programu ESA dotyczącego obserwacji Ziemi – Future EO, który zostanie zaprezentowany na przyszłorocznej Radzie Ministerialnej ESA. Ma on obowiązywać w latach 2020-2028.

Pani Agnieszka Kuczała z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego podsumowała ostatnie posiedzenia rady programowej ESA PB HME (Programme Board Human Spaceflight, Microgravity and Exploration). W ramach tego programu prowadzone są działania związane z bieżącym funkcjonowaniem i eksploatacją Międzynarodowej Stacji Kosmicznej (ISS), przyszłą eksploracją Marsa – Exo Mars, a także Księżyca, w tym w ramach współpracy z innymi agencjami jak: NASA, JAXA i Roscosmos. Pani Kuczała poinformowała o komponentach w ramach programu E3P, którymi interesuje się krajowy sektor (są to m. in. ExPeRT, SciSpaceE, Lunar Resource Lander) oraz przekazała informacje o aktualnym wykorzystaniu polskiej składki na ten program i o pozostałych środkach. Szacuje się, że na koniec października pozostało jeszcze ok. 1,5 mln euro z łącznej kwoty 3,8 mln euro na cały okres 2016-2019.

Pani Anna Nałęcz-Kobierzycka z Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii przedstawiła ważniejsze tematy omawiane na ostatnich posiedzeniach komitetu ESA IPC (Industrial Policy Committee). Poinformowała m.in., że w październiku 2018 r. delegacje narodowe do ESA upoważniły Dyrektora Generalnego MPiT do prowadzenia negocjacji z Komisją Europejską na temat przyszłej współpracy w sektorze kosmicznym między ESA i KE, a także do podjęcia prac nad strategicznymi działaniami ESA, które zostaną zaprezentowane na przyszłorocznej Radzie Ministerialnej. Przedstawicielka ministerstwa poinformowała również, że ESA w dalszym ciągu prowadzi szereg działań wspierających sektor MŚP, które ułatwiłyby współpracę tego typu podmiotów z agencją. Dotyczą one ułatwień formalno-proceduralnych związanych z postępowaniami przetargowymi oraz realizacją kontraktów. Jednym z tych ułatwień jest prawo podmiotów sektora MŚP do automatycznej zaliczki na poczet realizacji kontraktu w wysokości 35 proc. całkowitego budżetu. Pani Nałęcz-Kobierzycka przekazała także informacje o zrewidowanej przez ESA wysokości wskaźnika tzw. zwrotu geograficznego (geo-return), który na koniec 2019 r. będzie wynosił 0,91, natomiast w 2022 r. zwiększy się do 0,93, tak aby na koniec 2024 r. wynosił 0,95.

Pan Jarosław Papis z Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii podsumował tegoroczne posiedzenia rady programowej PB SSA (Programme Board on Space Situational Awareness). Przedstawiciel MPiT poinformował o planowanych na 2019 r. postępowaniach przetargowych ESA dotyczących SSA, znajdujących się w tzw. planie pracy (Workplan) oraz przetargach z tego zakresu, które zostaną opublikowane w ramach programu PLIIS/Roadmaps. Poinformował także o nowym programie opcjonalnym w tej dziedzinie – Space Safety, który zostanie zaprezentowany na Radzie Ministerialnej ESA w grudniu 2019 r. i zastąpi dotychczasowy program SSA. Jego najważniejsze filary to: pogoda kosmiczna, obrona planetarna, śmieci kosmiczne oraz czysta przestrzeń. Pan Papis poinformował również, że dotychczasowy komponent SST (Space Surveillance and Tracking) przejdzie w gestię europejskiego konsorcjum EU SST. W drugiej części swojego wystąpienia Jarosław Papis omówił ostatnie spotkania dotyczące map drogowych zorganizowane przez grupę doradczą ds. harmonizacji technologii ESA THAG. W prezentacji uwzględniono m.in. zaangażowanie polskiej delegacji na spotkaniach i korzyści dla podmiotów płynące z udziału w procesie harmonizacji technologii. Przedstawiciel MPiT omówił harmonogram przyszłorocznych działań tej grupy, zachęcając jednocześnie polski przemysł i instytuty naukowe do udziału w spotkaniach. Wśród tematów kolejnych spotkań grupy THAG znalazły się między innymi: Big Data from Space, Composites oraz Chemical Propulsion-Microcomponents, które mają duże znaczenie w naszym kraju.

Pan Jakub Kowalewski z Polskiej Agencji Kosmicznej, będący ekspertem w ramach komitetu ESA JCB (Joint Board on Communication Satellite Programmes), dokonał podsumowania ostatnich posiedzeń

tego komitetu, które odbyły się w drugim półroczu br. Powołując się na polskich delegatów do ESA JCB poinformował, że polska składka do tego programu na lata 2016-2019 została już prawie w całości wykorzystana. Spośród programów telekomunikacyjnych z grupy ARTES największym zainteresowaniem polskich podmiotów cieszył się program wspierający zintegrowane aplikacje IAP (ARTES-20). Ponadto pan Kowalewski omówił dotychczasowe efekty realizacji przez ESA nowej inicjatywy w ramach programu IAP - Kick-start activities, w której ESA finansuje kwotą 60 tys. euro studia wykonalności w segmencie naziemnym wykorzystujące zintegrowane aplikacje (dane satelitarne pochodzące z satelitów obserwacyjnych Ziemi, nawigacyjnych lub telekomunikacyjnych). Pod względem liczby realizowanych projektów Polska uplasowała się na trzecim miejscu spośród wszystkich krajów członkowskich ESA. Polskie podmioty są zaangażowane w realizację 12 tego typu projektów z takich dziedzin jak np. turystyka, żegluga śródlądowa, transport czy migracja ludności.

Pan Tymoteusz Trocki z Polskiej Agencji Kosmicznej, ekspert do rady programowej ds. systemów wynoszenia PB LAU (Launchers Programme Board) omówił tegoroczne posiedzenia rady wskazując na ważniejsze programy, które są w jej kompetencjach. Są to m.in. rozwój systemów wynoszenia Ariane 6 i Vega, Space Transportation oraz program FLPP (Future Launchers Preparatory Program), który od 2016 r. jest także realizowany przez Polskę. Pan Trocki poinformował, że obecnie trwa proces uzgadniania wykorzystania całej polskiej składki do programu FLPP (4 mln euro) na realizację projektu pod nazwą „Throttleable liquid propulsion technology”, który został już wpisany do ostatniej wersji planu pracy w ramach FLPP. W jego realizację będą zaangażowane m.in. Instytut Lotnictwa, spółki z grupy PGZ, Jakusz Space Tech oraz Astronika.

Uzupełnieniem prezentacji były dwa wystąpienia przedstawicieli PAK: pana Macieja Misiury – na temat aktualnego statusu prac nad Krajowym Programem Kosmicznym i jego najważniejszych założeń oraz pana płk. Rafała Borka na temat działań zainicjowanych przez PAK związanych z włączeniem Polski do europejskiej współpracy w zakresie łączności satelitarnej dla służb publicznych w tym, w szczególności, udziału Polski w tworzącym się obecnie europejskim konsorcjum ds. programu GovSatCom.

W briefingu uczestniczyli przedstawiciele ok. 30 podmiotów polskiego sektora kosmicznego, min.: Astri Polska, Astronika, Creotech Instruments, GMV, ITTI, N7 Mobile, Newind, SENER, WASAT, Thales Alenia Space Poland, PCO, Instytut Lotnictwa, CBK PAN, Future Processing, InPhoTech, Sybilla Technologies, Syderal Polska, SAT Revolution, CloudFerro, Centrum Astronomiczne Mikołaja Kopernika oraz Wojskowa Akademia Techniczna. Briefing zakończył się sesją indywidualnych rozmów i konsultacji. Kolejne spotkanie z udziałem polskich delegatów do rad programowych i komitetów ESA planowane jest na drugi kwartał 2019 r.

Prezentacje z briefingu dostępne są [pod tym adresem](#).

Źródło: PAK